

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy ☐ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdekvélményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA

Balmaz-utca 47-dik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Évesre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szervezkedés.

Budapest, okt. 19.

Nem sok, ami még hátra van az öt éves országgyűlésből. Azt a hónapot jóformán föl fogja venni a jövő évi költségvetés tárgyalása melynek során a jelentékeny költségek mind szóba jönnek akkor is, ha végzések nézve különben elfogadható volna a budget. Pedig, hogy legyen lesz-e, tudvalevőleg ahhoz is kért jár még, melyre a közös hadügy-minister van hivatva megfelelni.

De föltéve a legjobb esetet is, a hány nélküli állami költségvetés még nem némithatja el jogosan a bírálót, mert hiszen akkor kevésből állami jó pénzügyi politikát csinálni. Mindennek az adókat kellene emelni a végéig, ami azt jelenti, hogy a nép minden az államnak nagyon sokat, annyit, a mennyit el sem bír, az állam pedig vonjon meg a néptől nagyon sokat, annyit, a mennyit csak bír az állam igazgatásának és jogalkotásának rozszant szekere.

Valljuk meg őszintén, ezen a két viszonyon nyugszik az állami háztartás deficitjének megszüntetése és a hires egyensúly, melyre oly nagyon büszke a kormány, melyet azonban még most újból is kész fölállozni, ha meg nem tud alkudni, vagy helyesebben, ha meg tud alkudni katonákkal.

Ugy tetszik, meg is fog alkudni. Körtől befizetett dolog már, hogy a közhatalmat nyomásnak kényszerítve Bauer báró valamennyire mérsékelte a hadsereg igényeit, és hogy e mellett a még fennmaradó rongyos 2-3 millióért a magyar kormány nem a „kádékoskodik” tovább, hanem belőle majd ezt az összeget a költségvetés más tételeinél, ott, a hol belvárosi szükségletekről van szó. Mert hiszen ezekben mód nélkül tud fukarkodni a kormány, ezekben meg nem engedhető határokig viszi a végzetes takarékoskodás.

Vajon hát nem hívja-e ez ki a bírálót még akkor is, ha ilyen mindkét irányban elvetendő eszközökkel bírja csak megóvni a pénzügyminiszter a deficit nélkül való költségvetést, melyben a legszomorubb deficitet az képezi, hogy a nyüzsis megadóztatott polgárság rovására az ország igényei elhanyagoltatnak.

Aztán száz más bírálói való is

van még, ha visszatérünk az öt éves országgyűlésnek tartamára és tényeire, melyek közül a magyar fegyvergyár, az italmérsi jog megváltás, — a véderőtörvény, a konzuli bíraskodás tárgyában hozott törvényeket, a közgazdasági államosítását célzó merényletet, a fekete-szárga zászló bevitelét honvédségünkbe és mindenek fölött Kossuth Lajos számkivetését jelöljük meg olyanokul, melyek kötelességévé teszik az ellenzéknek az erőteljes országos szervezkedést a jövő választási harcra.

Ideje, hogy ez a szervezkedés meginduljon országsszerte, mert az országgyűlés záró hónapjai természetesen az összesnek a választások előkészítésének idejével. A képviselőházban és künt a polgárság soraiban hangzani kell már a bírálathoz és minél lesújtóbb az a kormányra, annál több hévvel csoportosul a polgárság azon zászlók alá, melyeknek jelszava nem csupán ujemberek kormányra juttatása, hanem új és egészséges rendszer életbeléptetése azon az alapon, hogy Magyarország független legyen és önálló és hogy a közgazdasági viszonyaiban ne legyen rabslolgója Ausztriának.

Nehezebb küzdelem az, melyre a függetlenségi párt vállalkozik. Nehezebb annnyival, mert, amint már is látjuk minden megyében, a jövő évre érvényes választói névjegyzékokat még a Tisza emereinek is nagyobb vakmerőséggel állítják össze a Szapáry kormány cselédjei, a kik mindenfelé szerint maguk is félnek az általános választások itéletétől. De éppen mert a hivatalos hatalom kezéig érő levél irányzat választói névsorok titkát ismerjük, annál erősebben kell törekednünk arra, hogy a függetlenségi eszmék táborát készületlenül ne találja a választási próbálkozás, melyben mi csak korrek fegyverekkel állhatunk ki.

A függetlenségi program hazafias elveit valló polgárság minden körletben és minden városban hirdesse ki a gyűléseket, melyeknek célja a fegyverkezés a választási harcra. Hiszen a mi fegyverünk nem más, mint a tiszta meggyőződés és az igazság, melynek ígért el kell, hogy terjeszszük azok között, kiknek szavazatai a jövő parlament alakulását eldöntik.

Nagy fontosságú dolog, hogy ez a döntés számban és erőben fölemelje az országgyűlési függetlenségi pártot. Mert

ha újabb 5 esztendőn keresztül is az a mindent megszavazó többség fog még uralkodni, lassankint visszahozhatatlanul elaludják a független Magyarországnak jövő biztosítékait.

„Ungaria.”

II.

Moldován Gergely új folyóiratának irányra, célja, mint mondtuk előszavában van megírva. Minden magyaránál, körülírásnál és bemutatásnál helyesebb tehát az előszót magát magyar fordításban közreadnunk. A reflexiók, következtetések további feladat tárgyai, a hazafias magyar közönség, lapunk olvasói, minék prejudikálnak nem szükség, fölösleges. Ime a program.

Kötelességeink.

Románok vagyunk, vallásra, nemzeti ségre románok. Románok voltunk a románok leszármazottai a jövőre is. Eljellegetett születés és keresztelés útján nyertük, Istentől bírjuk, nem adta senki és nem fogja tudni elvenni senki; nem tudjuk eldobni azt magunktól mi magunk sem.

Mi mint románok Magyarországon élünk, a magyar nemzet által teremtett államban, egy államban, mely a magyarok birtokában van ezer esztendő óta. Ezer esztendő óta az államnak megvannak saját magyar intézményei, törvényei és elhelyezményei, mindig magyar volt. A történelem bizonyítja.

Igy tehát mi most románok a magyar állam polgárai vagyunk, Magyarország első királya, Szent István koronájának alattvalói. Megvannak minden jogaink, a mit a többi népek bírnak. Nem vagyunk szolgák, nem vagyunk titított-kopott jobbágyságok, valódi polgárok vagyunk a szó szoros értelmében. Nálunk, egész világ tudja, a törvényeket, sem a magyar, sem az ott, sem a szerb, sem pedig a románok számára nem hozták, hanem az állam minden polgára számára, mert az államnak egyformán szüksége van az összes népekre, a haza minden polgárára. A magyar nem fizet kevesebb adót, sem pedig a románok kevesebb joga mint a magyaroknak.

A föld pedig, melyen élünk s mely minket táplál, magyar föld, miként román földhöz tartozik Romania földje, melyért sok vér ömlött, sok fájdalom szenvedtetett el, hogy román földnek ismertessék.

Nekünk mint románoknak, s mint magyar honpolgároknak megvannak kötelességeink szemben román nemzetségünkkel és magyar hazánkkal.

Mint románok kötelesek vagyunk fen-

tartani a román jelleget, őseink-eleink és nyelvét: ősi keleteinket, szokásainkat és hagyományainkat; kötelesek vagyunk dolgozni a román nemzetség jólétéért, előmenetelért, kulturájáért.

Mint a magyar állam polgárainak szeretnünk kell a hazát, alkotmányos alapon kell állanunk, tisztelnünk a törvényeket, az állam intézményeit, dolgoznunk az ország felvirágzásáért, megerősödésért és jólétéért, szolgálunk a magyar állam aspirációit, a korona hű fiainak kell lennünk, szeretetben élünk, testvéri érzéssel kell viseltetnünk az államban levő többi népek iránt.

Fájdalom, nálunk a dolgok menete más irányt vett. Igen messze jutottunk.

A „román” és „hazafi” szavak nem synonym kifejezések, hanem ellentétes fogalmak. Nálunk, a mi sajtónk után, a „hazafiai”, „hazafi” jelző csúfság és gúnyjelzőjévé lettek, hazafinak lenni, annyi mint renegátnak lenni, nem lenni román. Ma a sajtó másképp tanít. A mi tapult emberek arra tanítanak, hogy: „... (a románoknak) a magyar királysággal szemben nincs semmi kötelességük”; — „minden, Ő apostoli királyi felhatalom által kinyilvánított óhaj ellenére” kell dolgoznunk (l. a Romanul, f. év márc. hó 6-ki számában Slavici ur cikket.) S ugyancsak ezen tanult emberek arra tanítanak, hogy kötelesek vagyunk Bukarestért dolgozni.

Mivé lett a románság állhatatos hűsége a királlyal, a trónnal szemben?

Gyűlölködésben élünk, háborút viselünk a magyarok ellen, haszontalan veszekedésekben emészthetjük el erőnket; barikádokat emelünk körülöttünk; bezárjuk szemünket és fülünket, hogy ne lássunk, ne halljunk valami magyart; magas lovakra ülünk s hosszú karddal hadonászunk körülöttünk láthatatlan ellenségek ellen mint valami modern Don Quixotte-ék, de az idő halad s meddő küzdelemben nem használunk semmit sem a hazának, sem a román népnek.

Vannak jogaink, vannak szabadságaink, s mi jogainkat és szabadságainkat veszekedésre használjuk, arra, hogy napról napra zenebonát csináljunk, mintha az volna szándékunk, hogy bemutassuk a világnak miképp mi nem vagyunk méltók arra, a mivel bírnak, minthogy nem az állam és nemzetségünk javára használjuk föl azokat.

Mint románoknak, mint polgároknak más kötelességeink vannak.

A magyarokkal békében és szeretetben kell élnünk. Érdeklődünk kell minden iránt a mi magyar; kezelt kell adnunk a magyaroknak s támogatnunk kell őket az állam megerősítése munkájában. Meg kell nyitnunk ka-

puinkat a magyar kulturának, mely eddig sem volt románokunkra, testvéreinkre kell lennünk s testvérekkül kell élnünk egymás mellett.

Hiszünk, hogy az az út, mely a közös boldogságra vezetend.

Mint románok mi nem vagyunk megtámadva. Román iskolánk vannak román felügyelet alatt. A román nyelvnek a templomban, iskolában, a társadalomban megvannak a magai jogai; nyelvünkön beszélhetünk, írhatunk, imádkozhatunk; a román templomok, a vélemény és a sajtó-szabadság törvények által vannak biztosítva; faink magas állásokra jutnak; javaink törvények által őriztetnek; senki sem mondja a románoknak: „Emberek, hagyjátok el nyelvetekeket, vallástokat, s imádkozzatok idegen bálványoknak!” A mi célunk főpontja lesz béke, testvériség, bizalom.

Sok nemzetség csalt meg eddig elé minket, de a magyar még meg nem csalt soha. Tartottunk a némettel, az oroszsal, a görög, a szerbbel; mindnyájan felültettek. Probáljuk meg egyszer a magyarral is. Ha megcsalnak, meg lesz a jogunk, hogy háborút kezdjünk vele, de addig nem.

Mi távoztunk el a magyaroaktól, nekünk kell hozzájuk közelednünk.

A mi szemlénk minden részletében közeledést fogja támogatni. A békén fogunk munkálni. Megfogjuk hozni anyagi áldozatainkat a nemes célra, mert megvagyunk győződve, hogy a román és a románság csak a magyarok támogatása útján juthatnak el a kívánt boldogsághoz.

Egy, a magyar nemzettel való őszinte szövetségben a román erős és gazdag lesz; egy social politikai harcban az egyik vesztes lesz, és ez a román lesz.

Ez a mi ügyünk.

A mi életünk Magyarországon nem arról holnapra való. A törvények, a mi tényleges politikai és társadalmi helyzetünk az államban a király, a korona, a törvényhozás akarata szerint vannak szabva. Szabunk mi is magunknak az államban egy más sorost, mely megfelel az alkotmányos követelményeknek. Mert háboruban mindig nem élhetünk.

Ez a mi meggyőződésünk, ezen meggyőződésünk szerint munkálunk s fogunk munkálni a jövőben is.

A t. Ház.

— Saját tudósításunk. —

Bpest okt. 19.

Az indemnity vitája széles meredben veri fel a hullámokat Apponyi és pártja a

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1891 október 20

A szász nemzeti gyűlés felhívása Marosszékhöz 1611-n.

Olvasóim tudják, hogy Erdély alkotmányos önállása a nemzeti fejedelmek korában a bevett három nemzet: magyarok, székelyek és szászok szövetségén alapult, s formája az egymás között kötött egyesülési szerződés (Unionis iuramentum) volt. Ezért nevezetett alkotmánya három nemzeti államrendszernek (trinationale System). Magalkotásától felszázadig állott fenn szilárd erőben, a Báthoriak utolsó sarja alatt megdőlt, felszázadig csak a fejedelmek bölcsesége s erős karja tartotta fenn s óvta meg tulságoktól, a harmadik felszázadban, győző fejedelmek és pártviszály erejéből kikezdett; nem az összetartozás szilárd ere, de széthúzás és kifelé tekintetés alkalmává és forrásává lett. Ausztria terjeszkedése s a szászok alkotmány iránti kötelessége miatt. A szászoknak kétes kérdésekben a német nagyhatalommal tartását történelmi tények igazolják.

Az általam itt közlendő felhívás a második korszakból való, midőn Báthori Gábor megúvna a szászok kétértelműségét és német sympathiáját, csellel Szébet — főhelyet — bevett, a várost feldúlta, a polgárokat megsemmisítette, katonái, sőt maga is a város szép és nem-szép asszonyai irányában vérlázító kicsapongásokat követtek el s

szokatlan eljárásával az egész nemzetet maga ellen lázította.

A nemzet Segesváron összehívott közgyűlése a fejedelem zsarnoki bánása ellen az egyesületi hit és eskü erejénél fogva segélyre hívta fel a magyar és székely nemzetet, erősen adván elé sérelmeket, hathatósan kérve, hogy bujokban őket ne hagyják el, mert egy másnak adott szavuk s kötelességük ezt kívánja, ne feledjék az élet ama tapasztalati oktatását: ma rajtam, holnap rajtad!

Segesvár mindig előkelő város, erős szász municipium s a szász különállásnak és nemzeti védelemnek hatalmas bástyája volt. A ki tán hazai történetünkben nem ismerne is, a mindjárt közlendő oklevélből tiszta fogalmat szerezhet magának erről és állításomról. Itt, mint biztos erősséggel bíró városban gyűlt össze a nemzet képviselői. Easzyelen s megegyeztető hangon, de határozott polgári önérzettel van a felhívás írva, kértetik benne a segedelem, de megtagadás esetében tiltakozás van kifejezve az iránt, hogy ők felelősek ne tévessenek, ha a szükség idegen segély keresésére kényszeríti őket.

Éppen kétszázötven évvel később 1848-49-n az orosz behatások tanusított eljárás szerencsétlen analogia! A szász mindig ilyennek mutatja az ország története. Nem vagyok bizonyos, ha most is ilyenek, s örökké a régiak maradnak-e vagy nem?

Azt hiszem, a mondottakban megadtam a keretet, melybe a szóban levő felhívás beilleszthető és jól megérthető.

Az oklevél szó szerinti szép magyar szövege ez:

„Generodi, Egregij, Nobiles, Domini Amici Observandissimi. Servitiorum nostrorum paratissimus semper Commendationem. Bódogságos előszóval Aldja meg Isten kegyelmeketek.

„Mégis kegyelmeketek, mint jóakaró Urainkat, Barátainkat, Atyádjait akarunk lefelünk által megtalálnunk és szeretettel intetnünk, emlékeztetnünk az mi Egységünkről, hitte kötelezettről. Ugyan meg akarjuk kegyelmektől voltaképpen, valószínűs tudni, hogy ha a mi igazságunkat, szabadságunkat, Szébet városát kezeinkhez akarja e venni segíteni méltóztani, igazságunkban Törvényinkben mellettünk lenni, azokat oltalmazni? Az erős nemzetségek megtartatnak igazságokban, Házokban, Privilegiumokban. Miért hát, hogy Urunk Ő Nagysága az mienket tartja, és minden módon romol Törvényünk, pusztul Hazánk, kit kegyelmek lát, és csak halgatással mulatja el, mosolygással az mi veszedelminket, sőt még választ is kegyelmeketek nem kaphatunk egy néhány rendbeli írásunkra, a kegyelmek akarattját nem tudjuk. Annak okáért ha a mi igazságunkban kegyelmek mellettünk nem leszen, és meg nem segítnek, kételemek leszünk vele, hogy másunnét hozzunk oltalmat és segítséget. Ugy leszen e hasznosb mind mienkünk s mind kegyelmeketeknek, gondolhatja. Ha ma rajtunk, holnap kegyelmeketen eshetik. Valamely serget sokfelé szaggatnak, veszni kell annak. Egy mással volnánk mi erősek. De a mint látjuk, kegyelmeketen venni nem akarja

a mi jóakarunkból való Atyafiuságunkat ez nagy szükségünkben meggyámoltani. Az élő Isten és a világ előtt protestálunk, hogy semminek okai nem voltunk, lenni sem akarunk. Igen fáljaluk a mi saját Jóságunkat, keserves Bódogságunkat. Választ várunk kegyelmektől, mert mi gondot akarunk magunkra viselni, azután reánk ne vessen kegyelmek.

Sokáig éltesse Isten kegyelmeketek jó egészségében. Datum in Segesvár in Generali nostra Congregatione clve 12-n Januárii Anno 1611.”

„P. S. Cancellarius uram, Angyalosi János és Horváth János uraimékkal tegnapi volt, és azt hozták meg Szébetből, az utána valókkal együtt kimegyen a fejedelem mindjárt, amint előnkbe adta Cancellarius Péchy Simon, kit előtünk látván, arra ígértük magunkat, hogyha igazságunkban Szébetvárosát kezünkbe adja és kimegyen minden késedelem nélkül, miis akkor minden illendő obedienciát öngyágának prestálni akarunk és híven szolgálni. A hol pedig öngyágása meg nem cselekszi, mindenektől megvonjuk magunkat, Szébet miatt volt a veszedelem Erdélyben, kit kegyelmek jól tud. Mi semmi veszedelemnek okai és indítói nem leszünk, hanem azok, kik városunkat kezünkbe nem akarják adni.”

Külső czímzése: „Generosis, Egregiis, Nobilibus, Judicibus, Cassitudines, Prefectis, Agitibus Primpilis, Libertinis, eterisque Universis Inhibitoribus Sedis Similicatis Maros et Dominis Amicis, Vicinisque nobis benevolis.”

A levél felnyitója azt írta rá egyhangulag: „A szász Natio Marosszéket admovalta, megbántódott ügyökben segélyét, hadremperálják Szébet a fejedelemtől.” A szász ispán papirossal fedett s viaszba nyomott kisbebb pecsétével lepecsételt levélalakban írva.*)

E volt a nevezetes irat, melynek tiszta magyarossága a méltán lep m-g, s tanúságát adja nnak, mennyire elsajátították volt a szászok a nemzeti fejedelmek korszakában a magyar nyelvet. Ez oklevél irányla alak és kifejezések tekintetében akármelyik fejedelmi irodából kelt azon kori oklevéllel versenyez, s becsületére válik úgy fogalmazójának, mint a leírónak. Ha szász honfittársaink vissza nem tanulják a Habsburg-ház a'tt azt, amit előbb oly szépen megtanultak volt; ha a magyar nemzet nyelve és a magyar állam iránt a rokon érzet és kölcsönös testvéri szeretet indulatát tovább ápolták s fejlesztették volna híveikben, 1848-49-ben aligha szöveteztek volna ellene oláhval, rácával és oroszsal, s ma könnyebb lenne nekik velünk benső igaz szövetségre lépni, s magukat valósitatlan követelésekkel áltatni s a magyar államot fejlődésben — melynek áldásaiban ők is egyenlő joggal részesülnek — nem akadályozni lenne erejük és elég hazafias érzületük.

JAKAB ELEK.

*) A pecsét meg van rongálva, a betűk maradványából a körirat látszik valószínűnek: SIGILLUM CONSULUM PROVINC (a többi olvashatlan)

kormány ellen elkeseredett harcot indított és ebben a harcban támogatni fogja őket az ellenzék minden árnyalata. Ugy látszik, hogy a nagy Szilágyi a kormány Mikádója lesz arról a magas polcra, melyre a tegnapi helyezkedett, mert ma már Apponyinak Szapáry és Baross kísértették meg feleletet adni.

A vitát Beöthy Ákos kezdte. Nagy sikerrel polemizált az igazságügyminiszter tegnapi beszédével. Azokat a vágásokat a mit tegnap Szilágyi mért rá, Beöthy ma kétszeresen adta vissza. Szónoklata nagy lelkesedést keltett az ellenzék soraiban.

Ezután a kormánypart soraiból szólalt fel: Pulszky Károly s pártja által tetszéssel kísért beszédet tartott. Pulszky azt igyekezett bizonyítani, hogy mindazt a mit a mérsékelt ellenzék a nemzeti irányban tenni készül, mindazt a szabadelvű pártban már régebben teszik s hogy a szabadelvű párt, midőn az államot el fogadta nem követett el frontváltást.

Ezután Apponyi Albert gróf beszélt. Beszéde nagyhatású volt s mintegy másfél óráig tartott. A mérsékelt ellenzék vezére satyrikus kedvében volt s keményen csipkedte a kormánypart kedvenc minisztereit. Beszédének második részében részletesen mondta el a közigazgatási reformban követett eljárás történetét s végül behatárolta a kormányt az a nemzeti politikát, melyet zászlójára ír a mellyel a nemzet itélőszéke elé megy.

Apponyi beszédének második része lelkesen hatott az ellenzékre s éles bírálatot tartalmazott az igazságügyminiszter ellen. Apponyi éles satyrával csipkedte Szilágyi Dezsőt az ő nagy ellenfelét, a ki olyan nagy göggel vette fel tegnap a feléje dobott kesztyűt. Azonban ma — megretírtál Apponyi teljes fegyverzetével jelent meg a küzdőterem, de az igazságügyminiszter, csak mélyeséges hallgatást, és mesterségesen csinált kicsinyítő mosolyt hozott, a mivel bizony lehet ignorálni, de diadalmasan helyt állani nem.

Mintha csak Szapáry miniszterelnök megbánta volna, hogy tegnap Szilágyinak engedte a szót, ma ő felett Apponyinak és bíráta az új nemzeti szabadelvű párt programját.

Az ülés végén ismét akadt egy kis szóváltás. A nagy fuvarosnak keresztelt Baross Gábor tengelye akadt meg Apponyi szekerében. Baross megtámadja Apponyit tegnapi beszédjéért, melyben Baross intézkedését is érintette Apponyi. Ebből érdekes szóváltás keletkezett, a mi Baross színté kibozta a sodrából.

Ugy látszik, hogy a kormányon ülő férfiak szerfelett ingerültek. Az ellenzék sokkal erősebben támad mint hitték volna s úgy tehetségük, mint igaz ügyük nagy előnyt biztosít nekik a nemzet előtt. Ezért ingerült a kormány s bukásának rémképe mindegyre fenyegeti.

A primási szék kérdése.

Budapest, okt. 18.

A „Bp. Hp.” írja: A most heti minisztertanács két napon át behatóan foglalkozott a kérdés minden részletével.

Csáky Albin gróf kultuszminiszter tegnap

A bün gyümölcsei.

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjéről.

Az „Ellenzék” számára fordította: A. Mica.

IX.

(Folytatás.)

(17)

Tracy csendesen felállott, de Husz intett, hogy üljön le ismét. — Neki is volt akarata, s mikor kedve tartotta érvényesítettette azt.

— Maradjon — mondá — itt mellegben van mint a maga szobájába; és aztán felvette az ujját, s nyugodtan folytatta azt a cikket, melyet anyjának fenhangan olvasott.

Ez esemény után a Mainwaring tőren levő 80-dik számú házban a légkör elviselhetőbb volt.

— Husz ur meglehetősen befolyást gyakorolt az anyjára, kinek egyetlen egy gyenge oldala a fia iránti szeretete volt; és amár Tracyt — valószínűleg fiatalos és szépsége miatt — még mindig úgy tekintette mint kárhozatra ítelt gyarló portékát, de külsőleg — legalább a fia jelenlétében nem volt iránta olyan szigorú.

A mi pedig Husz urat illeti, a tavasz közeledtével úgy látszott, hogy kevesebb kün járó dolga volt mint máskor, s gyakrabban lehetett a saját tűzhelye mellett találni.

Tracy mindig örömmel fogadta a jelenlétét; mert tudta, hogy akkor több kezelemből részesült. Nyájás mosolya, s szemérmes köszönése ha valami csekély szíveséggel részesítette, az mindkét jól ezek Husz uraknak, kinek mogorva életébe a gyöngéd női társaságoknak egyetlen egy sugara sem hatolt.

nap terjeszté a magyar kormány javaslatát a Felsége elé. Ma dől el Bécsben a kérdés személyi része, miután a Felsége meghallgatta a nuncziatura véleményét s a nunczius táviratilag összeköttetésbe lépett a Vatikán.

A kormányjavaslat tartalma a minisztertanács titka. Csak annyit hallunk beavatott forrásból, hogy a miniszterium a megoldást tovább halasztani nem kívánja és Csáky grófuk definitívummal kellett Bécsből visszatérnie.

Ebből két következtetést von le:

1. Azt, hogy a kormány most tette utolsó kísérletét Samassa érsek jelölésére érdekében, kit a miniszterek részint politikai okokból, részint a pártérdek szempontjából mindaddig nem ejtettek el; 2. hogy arra az esetre, ha Samassa kinevezésének akadályai leküzdhetetlenek bizonyultak, gróf Csáky föl volt hatalmazva egy másik főpapot hozni javaslatba, kinek eventualis jelölésében a minisztertanács is megállapodott.

Ez a másik jelölt Vasvári Károly püspök volt. Gróf Csáky visszatérése Budapestre a személyi kérdés bevezetése megoldását jelenti. Most már rögtön megtörténik a formaszertől fölterjesztés s három héten belül meg fog jelenni a legfelsőbb kérés, mely az új primást kinevezi.

A kalocsai, zágrábi érseki, a károlyvárosi s az esetleg betöltendő többi püspöki székek dolgában gróf Csáky — mint halljuk — szintén most indította meg az akciót Bécsben, de ez csupán a személyi kombinációknak illetékes helyre juttatására és az így előidézett benyomások megfigyelésére szorítkozik.

Tanítótestületi közgyűlés B.-Hunyadon!

A kolozsmegyei tankertületi tanítótestület már a múlt évben, Kolozsvárt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre vidékre is kirándul a gyűlések megtartása végett. E határozat már most életbe lépett, s a tanítótestületnek mintegy 48 tagja öszintén tisztelt és szeretett tanfelügyelőjük, Kozma Ferenc vezetésével Kolozsvárról és a további vidékekről is f. hó 17-én kimentek Bánffy Hunyadra, hol az itteni tanítótestülettel és a vidéki tagokkal együtt tartották meg közgyűlésüket. A gyűlést megelőzőleg a tanítótestület központi-választmány többi tagjának kártartó buzgalommal előkészítette a tárgyakat, s a rendezéssel megbízott kolozsvári és hunyadi bizottságok minden lehető elkészíteték, hogy egyrészt a gyűlés tárgyai sikerrel fokozzák, másrészt pedig a kiránduló tagoknak minél kellemesebb teltessék a napot. — A gyűlés lefolyásáról a következő részletesebb értesítést közölhetjük:

Bánffy Hunyadon már egy pár héttel előbb élénk mozgalom volt tapasztalható egy 17 tágából álló áll. iskolai tanítótestület tagjai közt, mint a városi intelligens polgárság körében is, s mindenki érdeklődéssel várta az ünnepélyes találkozás napját. Hunyad azon szerencsés helyzetben van, hogy az állami isk. gondnoksági elnöke Gyarmathy Zsigmond kiről közvéleménye lett már, hogy minden hazafias, szép célnak igen buzgó támogatója, s különösen pedig úgy az iskolának, mint a tanulótestületnek is leghevesebb jóakarója. Ez alkalommal is neki köszönheti a tanítótestület, hogy gyűlése alkalmával nemcsak a hivatalos tagok, de a hunyadi polgárság is tekintélyes számban résztvevett a gyűlésen és közeledés, s segélyre voltak a tanítótestületnek szívesen várt vendégeik ellátásában is. Peldáj. és buzditó szava, meghozta a kívánt eredményt, mert a reggeli gyors-és személy-

Négysem közti reggelizéstől Fott herby ur az ő ügyetlen modorával szinte figyelmessé volt, a mi udvariasságának az elfogadóját nagyon mulattatta. — Törte a fejét, hogy minő tárgyról beszéljen, mivel Tracy érdeklődését le bírja kötni, s bőven meg volt jutalmazva, ha azok a nagy bájos szemek egy pillanatra elvesztették szomorúságukat, — ha a kedves piciny ajkak mosolyra nyíltak.

— Tracy nem volt mindig szomorú — Igaz, hogy egész szívét Pálnak adta; és ezt az ajándékot nem vehette vissza; de megtanulta úgy tekinteni mint más birtokát, — mint olyan aki az életéből örökre eltűnt. — Az a tudat, hogy helyesen eszelekedett, fentartotta azon nehéz napokban, midőn a titéletet tanulta.

— Szándékosan elkövetett hibának a megbánása nem vegyült veszteségének a fájdalomhoz.

— Ő nekem meg van halva — szokta volt magában mondani, — Soha sem fogok vele találkozni.

— Stedfast Pál nem létezik reám nézve ezen a világon. — El fog jönni egy nap túl a siron — midőn bűn nélkül foghatjuk meg egymás kezét. Addig várakozom: s közebe vegzem dolgomat.

— Ezen napokban melyek meg voltak fosztva az ifjúság által kívánt örömtől, Tracy megtanulta ezen szavaknak a nagy igazságát — A bánatnak két gyógyszer van a munka és az imádság.

— Egy este mély és keserves bánat nehezült a szép virágos kertek és napstűtő lakok között fekvő Stunifelli házra. — Mert a halál anyja a Amaránt fűzrel a Sir Gerald szobájában állott.

Stedfast Pál a mohorva pendült tarraszon

vonatokkal intéző tanítótestületi tagok a legszívesebben fogadtatásra találtak.

A gyűlés az állami iskolák rajztermében tartott meg, mely e célra kelően be volt rendezve, dacára, hogy a gyűlésen 100 ember volt jelen, elég tágasnak, s alkalmasnak bizonyult. A gyűlést megelőzőleg nyilvános tanítást tartott Mező Dániel áll. isk. tanító, s ezt követően a tagok kivonultak a vasúti állomáshoz, hogy a fél 10 órakor érkező tagokat fogadjassák. A nagyszámú érkező tagok, s különösen köztisztviselőkben álló, bölcs vezetőiknek jelenléte igen lelkesült hangulatot teremtett. 11 órakor gyűltek újra össze a tagok, s érkeztek meg Nags. Gyarmathy Zs. és Mtsz. Sombory Lajos urak, valamint a helybeli és vidéki gondnokságnak és polgárságnak több tagja, s a gyűlés a polgári fiu iskolai tanulók által szabatosan előadott „Hymnus”-elneklésével kezdetét vette. Ezután Nagy Kálmán egyetemi előbb hatalmas megnyitó beszédének felolvasása következett, melyben lelkesítéssel részletezte a vallás-erkölcsi nevelés szükségét. Háromnegyed óráig tartott, míg a gondnall összeállított titkári jelentés a tanítótestület évi működését vázolta, mi elég tanubizonyossá annak, hogy a testületben van a munkára erő és kedv egyaránt.

Ezt követte a bíráló bizottság jelentésének előterjesztése, melyből azon örvendétes értesítést vehettük, hogy a tanítgyi irodalom újból egy gyakorlati, hasznos, sikerült munkával gyarapodott. Pályatétel volt: „Miképpen lehetne a szünidőket a népisoklában úgy fölosztani, hogy a gyermekeknek alkalmuk legyen szüleiknek a mezei munkában segédkezni. Pályadíj: 20 frank aranyban. A beérkezett mű a bíráló teljes elismerését érdemelte, s szerzője Banedek János, kolozsi áll. isk. tanító. A tisztikar leköszönése után a tanítótestület választás útján Kozma Ferenc korelnöksége alatt a következő új tisztviselőket, s választmányi tagokat kapott:

Elnök: Dr. Lázár Gyula. Alelnök: Dr. Koch Ferenc. Titkár: Elek Gyula. Pénztárosok: Budai József, Solyom János. Ellenőr: Propper Ferenc. Jegyző: Holiczor Nándor, Kovács János. Könyvtáros: Dézsi László. Ezenkívül 20 választmányi tag.

Dr. Lázár Gyula az elnöki hely elfoglalása alkalmával a munka értékéről meggyőződés hangján beszélt, s meglepő szavakkal buzditotta egy tisztikart, mint tagjait kitaró munkásságra. Folytatólag Egeny Jolán áll. felső leány isk. tanítónő olvasott föl a magyar nemzeti történelem tanításáról a lány iskolákban. Részletesebben foglalkozott a történelem hatásáról, a hazafias érzület kifejezésére csoportosította a nők életrajzának tanítása mellett és ellene fölhozható érveket s végül bemutatott két történelmi tankönyvet kritikailag ismertetve a bennük megvalósított életrajzi és korszakok szerinti történelem tanítást. A gyűlés teljes érdeklődéssel hallgatta meg felolvasónő sok gondolt megírt dolgozatát. Miután az idő nagyon előrehaladt, a tárgyalásra kitűzött indítványok sem voltak megvitathatók, hanem Dr. Lázár Gyula mondott a gyűlés beárása előtt köszönetet mindazoknak, kik a gyűlés érdekeit előmozdítani szívesek voltak. Az iskolából a társaság együtt folytonult a „Tigris” éttermébe, hol 87-en vettek részt a társaságban barátságosan egyesülve itt is a tanítás és a polgársággal. Közöttük megjelentek Somory L., Gyarmathy Zs. Kozma F. tanfelügyelő és a tanítótestület vezéreimberei teljes számban.

A pohárköszöntések meg egy részről a derült kedély ösztöne megnyilatkozásai lévén, földvidámitották a társaságot, másrészt az általánosán tisztelt vezérek bölcs szavai, jó tanácsai által a tanítótestület szellem fokozására is hathatósan befolytak. Az esti órákig tartott az ebédelés, mikor a fiatalok táncra perdült, s csak az esteli személyvonat jelző

járkált, bánatban és fájdalomban nyughatatlan volt s félig irigylete azt a nagy nyugalmat, mi a haldokló előtt kitarult.

A bemenő nap arany sugarai a borostyánnal benőtt falakra vetődtek, minden levelet és ágat az ő gyönyörű színével festve meg. A rózsák tüzes golyókként csüngtek ágaikon, — a hegyi patak víze tündöklött amint vidáman táncolt és ugrált esésében. — A nap fénynye visszaverődött az ablakokon.

A fenyő fák arany rojtokkal voltak körülvéve, karsu derekuk véres láng sugaraként emelkedtek ki közöttük.

A lapokon nagy arany és piros foltok voltak, a fő úgy ragyogott mint ha tűz tenger lett volna.

Gyönyörű este volt, melyet a paszirták rigók zenéje tettek. Az élet látszott uralkodni nem a halál.

Es még is e szép helyen mely a béke hajlékának látszott, a halál megjelent, a fájdalom agály félelem és kétségbeesést jelző gyász kíséretével s a fiatal örökös ágya körül örökök könnyező szemei elől sötét színyaival a földnek minden dicsőségét eltartak.

Lady Stonin kénytelen volt e rettenetes látogatónak az arcába nézni, s néma fájdalommal térdelt a fia oldala mellett. Rozmary az ágy lábánál ült, fehér volt és hallgatag, szeméből lassan hullottak a könnyek, a mely csendet a Templeton ur hangja töltötte be, midőn a haldokló lelkeért imádkozott.

A nap lezált, arany fényre eltűnt a parkról és a lakokról csak egy csillag az est hajnal csillaga ragyogott az egen. Pál, a párkányra támaszkodva nézte. Mily távol volt, s mily nyugodtan ragyogott; mily messze volt az emberi szenvedélyek zűrzavarától, a könyvetek, gyötreimétől és a haláltól.

fűtve bontotta föl teljesen a vidám társaságot. És e szép nap meghozta a maga eredményt a jótékonyaság terén is. Ruttkay Gyula bányafünyadi tanár „Könyörüljtek az árvák” sikerült költeményét előadván, gyűjtés kezdeményeztetett, melynek szép eredményről a teljes számadás után szólhatunk. Egy ily sikerrel megtartott közgyűlés a tanítótestületre csak erősítőleg hathat, s azért óhajtom, hogy sok ilyen legyen.

— k

Levél.

Brassó, okt. 16.

A legutolsó népszámlálás azt derítette ki, hogy Brassóban számra néve első helyen áll a magyarság, — holott 10 év előtt utolsó helyen állott. Sokan örültek ez eredménynek, pedig aligha úgy nem állunk ezzel is, mint a jövő évi költségvetéssel, melynek nem tudom hány ezer frt fölöslege 125000 deficitet takar. Többen vallották magokat magyaroknak, mint 1838-ban, s mégis bizrást állítanak, hogy magyarosodás nemcsak nem történt, hanem hanyatlott, vagy legalább is helyt áll a magyarosodás ügye, mert a város ma sem mutat magyarabb színt, mint ennek előtt. A cégefeliratok túlnyomó részben németek, — német még a magyar nyelv kereskedő is. Ime: L. v. Gyertyánffy und Sohn. Brüder. Simay Árpád v. Laskay. Mann und Isai. József Biró. Michael Péter. M. u. L. László stb. Vegyük hozzá azokat a családokat, melyek pár évtizeddel ezelőtt nyelvben és érzésben magyarok voltak, s ma szeretnék ennek minden nyomát letörölni magokról. Ott áll pl. egy cégen a Zikéli név, melyről minden régebbi brassói lakos tudja, hogy egy évtized előtt Székelynek hangzott, meg a szász gym. igazgatója. Korodi, kinek atyja székely volt, a fia még tőrdelme sem beszél a magyar nyelvet; meg Köpe a szász leányiskola igazgatója, — és sok mások. (A botfalvi cukorgyárról más alkalommal.) De menjünk tovább. Erősebb polemia folyt közelebbre a Brassó és a Kronstädter Zeitung közt a felett, ha vajon a város képviselője a magyar választóknak is beszámol-e, vagy csak a derék szászoknak? mert a beszámolóra a magyarok, mint tudjuk, nem hívtak meg, hihetetlen úgy fogván fel az intéző körök a kérdést, hogy Brassó képviselője nem a brassói polgárság képviselője, hanem képviselője in ipiecie a szász nemzetiségű érdekeknek. Más körülmények között komikus volna e polemia, de itt tragicomikussá válik, mert elárulja szász testvéreinknek a magyar államizmével szemben elfoglalt merev ellenállását.

Ezt az antagonisticus szász politikát illusztrálja az a közvélemény tény is, hogy pl. a Rudolf-téren levő üres telkek eladásánál a magyar vevőtől — mint pl. a ref. egyháztól — megkövetelték, hogy azonnal kezdjen hozzá az építéshez, különben elveszti jogát a telekhez, — de az már nem sérti a szász tanács urak izlését, hogy ugyanott a Gewerbe V-rein a maga telkét nemcsak, hogy ki nem építette, de ronda léckerítéssel vette körül s bevetette fítmaglakat jelel annak, hogy eszébe jutott a szász egyházi építeni. Hiába Quod licet Jovi, non licet. — S mindebben az az elszomorító, hogy senki sem próbál ellene küzdeni. Igaz, nagy feladat volna küzdeni, de ha pl. a helyi sajtó magáévá tenné az ügyet, meg lenne a haszna idővel. Hanem a helyett, hogy az ilyeneket észrevénné, magán érdekek szolgálatába szegődik, mint tapasztaltuk közelebbre, mert azt hisszük, a szerkesztőnek semmi köze az ügyvedekhez, ha egy személy is, s helytelen, ha a szerkesztő az ügyvednek tért enged lapjában a bírói ítélet ellen a közönségnek — ilyen dolgokban csakugyan a legilletékesebb fórum.

— „Tul a siron és tul a fellegeken!” — mormogta Pál magában. Gerald nem sokára abba a jobb világba költözik, hol nincs többé gond és fájdalom!

A terrasson léptek halszottak, Rozmary jött feléje, tántorgó léptekkel, kezébe rejtett arccsal. Az ifju szíve gyöngéd részvételt tölt el; szép menyasszonya olyan bánatosnak látszott.

— Bevégződött — mondá magában; s könnyek jöttek szemébe midőn a leányt karjaiba zárta, s szenvedélyes zokogását keblén csendesítette le.

Szomorú napok következtek. A lady Stonin bánata valami rettenetes volt. Ugy látszott mint ha szíve szakadt volna meg. A fűkzethetetlen sirás rohamok után vad hysterikus kiáltások következtek, az ő drága Gerald fia után, — kérte, hogy jöjjön vissza szerencsétlen anyához. E rohamok olyan tompultsággal végződtek, melyekből Templeton atya sem volt képes felrázni, hogy ha valami változás nem sokára a Sz. Mária kápolnába fia mellé fog kerülni.

Rozmary ellemben nagyon csendes és szelíd volt. Meg volt elégedve ha a Pál lábainál ültetett meg az írt, néha olyan szemekkel nézett fel rá, melyeknek ragyogó mélységében a szerencsétlenek lappangott, minék gyászos értelme csak később lett világos az ifju előtt, ha néha a jegyese karjára vagy vállára hajította fejét, mint egy néma állat, mely kényeztető szóra vagy simogatásra vár, s nem nyugszik míg nincs kielégítve.

Az ifju gyakran rajta kapta magát, hogy azokba a vad kifejezést ké szemeke nézett, s csudálkozott, hogy keserves kért tekintetük mit jelent, s szívét ilyenkor valami megnevezhetetlen félelem fogta el.

(Folyt. köv.)

hoz — apellálni; az ilyen eljárás a mellett, hogy minden ízében tapintatlanságot árul el, elárulja mindennekfelett azt, hogy a szerkesztői kötelességekről vajmi gyenge fogalommal bírnak itt.

Tanügy.

Az ismétlő iskolák — melyeknek törvény által kitűzött célja az, hogy az elemi népisoklát végzett gyermekek, a mennyiben további oktatásban nem részesíthetnek, szerzett ismereteiket ismétlés által megtartsák — f. évi nov. hó 5-én fogtak meg nyitni és pedig öt helyiségben, u. m.:

a külső-torda-utcai vagyis első elemi népisoklában, hol Nagy Kálmán közszégi vezértanító;

a kétvízköti pap-utcai vagyis második elemi népisoklában, hol Elek Gyula közszégi vezértanító;

a külső monostor-utcai, Augusteumban hol Beöthe László tanító;

a k.-magyar-utcai ev. reform elemi népisoklában, hol Körösi József tanító, végül

a k.-magyar-utcai sz.-péteri r. kath. elemi népisoklában hol Várdi Albert tanító fogja az oktatást végezni.

Tanítás hetenként 5 órán át fog tartani és pedig minden szerdán és szombat d. u. 4-től 6 óráig és vasárnap d. u. 9—10 óráig.

A beiratások november hó 5-ig vezetett tanító uraknak eszközöndők.

Az oktatás ingyenes. — Ezenkívül a növendékek minden díj nélkül látnak a tanszerekkel és taneszközökkel.

Továbbá a két közszégi elemi népisoklában ifjúsági és népkönyvtárba van bevezetve, melyek minden díj nélkül bocsátanak közhasználatra.

Tanácsunk reméli, hogy az érdeklő szülők és gyámok sietni fognak gyermekeiket és gyámoltjaikat ennyi jótéteményi kezesgető iskolába küldeni és őket annak pontos látogatására szorítani, be nem várva, míg a törvény által elrendelt kényszerítő intézkedések foganatba vétetnek.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsától 1891. október hó 13-án.

SZVACSINA GÉZA.

városi tanácsos, polgármester-helyettes.

Adományok

a kolozsvári 1848—49. ereklje muzeumnak

Székely János közvilágosítási ref. lelkész ur küldött 3 db 5 frt, 2 db 2 frt, 1 drb 15 kros, 1 drb 30 kros Kossuth pénzt.

Borcsa Mihály ref. lelkész Bécsből Deak András törösvári váraparancsnok iratát között Hosszútaluban az ötvenes években talált „Rendeletet a szászok és oláhok lefegyvereztetéséről. Kelt N.-Szeben április 1848. aláírva Berde Móza kormánybíró.

Lészai Ferenc földb. igen értékes okmányokat adott át, melyek a következők:

1. Miniszteri jelentés az ország pénzügyei iránt. Nagy ívre nyomtatva 15 oldal. Kelt Budapest, 1848. július 18. Kossuth Lajos s. k. pénzügyminiszter.

2. Melléklet a pénzügyi jelentéshez. Szerződés a pesti magyar kereskedelmi pénzügyes banktársulat igazgatóságával.

g. „Financz rendszeri terv Magyarország számára, mely minden status bukán mindenkorra elejét veendő valamennyi hangpolgárt kielégítendő, gazdaságnak, kézműves osztálynak, iparnak, kereskedésnek művelés és tudományoknak kedvező; az általa előírandó sokoldalú kereset lehetősége által a proletáriusságot eltörli: a nemzet morális állapotja javítólag hat és hatnia kell, amely végre minden uszorakodást egy törvényi alkalmazása nélkül is lehetelenné teend. H. terv készült Pesten jun. 22. 1848. aláírva N. T., H. K., S. I.

A terv 1849-től 1879-ig számokba részletesen kidolgozott elaborátumot képe. Pál János rendőr Kolozsvárt, adományozza, a nemzeti őrsereg oktatási és gyakorlati szabályzata” című könyvet. Küldött 1848 Kolozsvárt Tilts János sajátja.

Kászoni Géza Kolozsvárt adományozott 3 db. 10 frt 5 db. 5 frt. 1 db. 4 frt. 1 db. 1 frt 4 db. 30 kros Kossuth pénzt.

Továbbá egy igen nevezetes ereklje, a Segesvárnál elesett Péchy Elek százados kardkötőjét és kardbóját adta be névén: Péchy Klára, Kászony Sándorné urnak.

Zágráb János kolozsvári polgár Husvéd című lap 1849 évi 146 számát, továbbá 1 db. 5 frtos, 1 db. 30 frtos 1 db. 15 kros Kossuth pénzt.

Ferdinánd, Gombos és Szutjapáti könyvnyomdájából beküldött az elnök kezéhez: 8 db. 10 frt 7 db 5 frtos Kossuth pénzt.

Máthé János Vargyas u. p. Oláhok bekltd.

1) Ferdinánd leirata kelt Olomutson 1848 nov. 6. 2) Kronstädter Zeitung 1849 évi 67 száma „Székelyek” gróf Clam Gallas fenyegetése a székelyekhez. Kelt a földön szálláson Csikszereán, aug. 4. 1849. Clam Gallas altábornagy.

4) Hadi tudósítás a segesvári és a székelyi csatákról. Mvásárlék 1849 aug. 17.

5) 1 db. meztelenség úrlap.

6) Nemes Kézdiszék részéről a Gárdai

H i r d e t é s e k.

Az erd. róm. kath. status igazgató tanácsától.

Sz. 1937. 891.
t. 718.

950. (1-1)

Pályázati hirdetmény tanári állásra.

Az erdélyi róm. kath. status főtanhatósága alatt álló csik-somlyói róm. kath. főgymnasiumnál **természettan-rajz-földrajz** tanszékre pályázat hirdetettik.

Ha helyettes tanár neveztetik ki, fizetése évi 600 frt és 150 frt lakpénz; ha rendes tanár neveztetik ki, fizetése évi 800 frt, 150 frt lakaspénz és 100 frt tizedéves fizetési pótlék.

Az életkort, vallást, családi állapotot, végzett tanulmányt, hadkötelezettségi viszonyt és netalán eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal és tanári képesítő oklevéllel felszerelt folyamodványok

folyó évi November hó 6-ig

nagyméltósága Lőnhart Ferencz erdélyi püspök urhoz Gyulafehérvárra adandók be.

Kolozsvárt, 1891. évi október hó 16-án.

Züllieh István,
alelnök.

Dr. Szamosi János,
tisztetett titkár.

Sz. 3406—1891.

947. (1-3)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye tekei járásban Teke központtal rendszeresített **körorvosai állomásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 600 frt fizetés, 100 frt lakpénz, 250 frt uti átalány; kiszállásoknál a járásban lakó magánfelektől 1 frt napidíj és 20—20 kr. bevény-írási díj.

Ezzel szemben a járást évenként négyszer díjtalanul be-

utazni s minden hivatalos kiküldetést szintén díjtalanul teljesíteni köteles.

Az 1888. évi VII. t.-cz. t.-cz. 117. §. megállapított minősítést igazoló pályázati kérések, esetleg eddigi működésről hatósági bizonylat hozzám **1891. évi November hó 13-ig** betérjesztendők.

A választás Teke községben **1891. évi November hó 14-én**, reggel 9 órakor fog megkezdetni s az állomás már **November hó 15-én** elfoglalandó.

A tekei járási főszolgabírájától,

Tekén, 1891. évi október hó 16-án.

Főszolgabíró hivatalos távol:

Münstermann Győző,
szbíró, tb. főszbíró.

Eddig fölülmulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle

valódi tisztított

Dorsmájolaj

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a **gyári raktárban Bécsben, III. 3., Heumarkt 3.**, valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Kolozsvárt kapható: Wolff J., Székely Miklós, Dr. Ember B., Palóczy Lajos gyógyszerész uraknál; — továbbá Gergely Ferencz és Misselbacher J. B. kereskedő uraknál.

937. (2-18)

Kereskedelmi akademiát végzett

ifju

az „Adriai” biztosító társulat itteni vezér-ügynökségénél

gyakornokul

azonnal felvétetik.

943. (2-3)

KOVÁCS JÓZSEF

Hid utca 27. sz., Dr. HINTZ gyógyszerész házában,

a „KÉK CSILLAG”-hoz
KOLOZSVÁRTT.

NAGY RAKTÁR:

kezdt munkák és minden hozzávalókból, Jutte-, Jáva-, Canavák, Cogres-szövetek. — Asztalterlekek himzéshez. Fa-faragványok, munka-kosarak, selymek és hárások, valódi francia Kötő, Himző, Horgoló Pamutok és Czérnak.

Mindenféle rövidárúk,

férfi-ingek, gallérok, kényelők, nyakkendők, zsebkendők, esőernyők, női, férfi és gyermek-harilnyák, keztyűk, alsó ingek és nadrágok, hárász-kendők, Trico- és hárász-derekak.

Férfi Nyakkendők gyári raktára.

Különböző kötött és szövött áruk raktára.

Disznú- és pipere-cikkék, fűsűk, ruha-, haj- és fogkefék, illatszerek, szappanok, csonthajítók, himzett és himzetlen bőrdarabok stb.

Monogrammok, himzési minták rajza és himzése elvállaltatik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve,

maradtam kiváló tisztelettel

928. (4-10)

KOVÁCS JÓZSEF.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek.

Dr. Jäger-féle gyapju-árak raktára.

Honiggyártmány.

A már 6 év óta fennálló

ELSŐ ERDÉLYI TÜZMENTES VAS PÉNZSZEKRÉNY-GYÁR

ÁJÁNLJA

uján szervezett és csak a beavatott vevő által kinyitható

több érdemjellel kitüntetett

tűz és betörők ellen biztos

PÉNZ-, KÖNYV- ÉS OKMÁNY-

VASSZEKRÉNYEIT

minden nagyüzemben, a legújanyosabb árban.

Képes árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld

ŐSZY GÉZA

első erdélyi vas pénzszekrény-gyár

NAGY-SZEBEN.

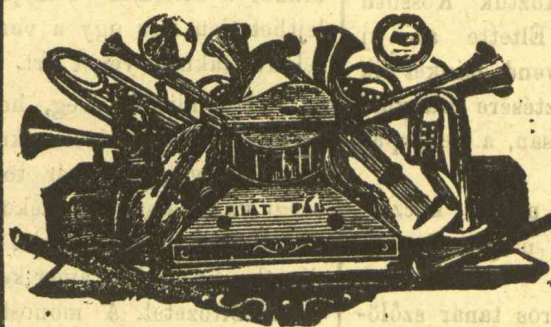
(30-x)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERNBERG ÁRMİN és TESTVÉRE

BUDAPEST, VII. KERESPEI-UT, 36. SZ.

Saját készítményű

mindennemű

vonós-, verős-, fa-

réz fuvóhangszerek

és

azok kellékei és alkatrészei.

890. 8. 201

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

A volt MERZA GERŐ-féle üzletben (Főter)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGE LADÁS

ÁRJEGYZÉKEINEK RÖVID KIVONATA.

Duplaszéles kelmék:

1) eszelött 85 kr.,	most 40 kr.
2) „ 1 frt,	55 „
3) „ 1 frt 40 kr.,	65 „
4) „ 1 frt 60 kr.,	90 „
5) „ 1 frt 80 kr.,	95 „
6) „ 2 frt,	most 1 frt 25 „
7) „ 2 frt 30 kr.,	1 „ 40 „
8) „ 2 „ 40 „,	1 „ 50 „

Jaquették és Mantilleok:

eszelött 16 frt,	most 7 frt 50 kr.,
„ 18 frt,	9 „ 50 „
„ 20 frt,	11 „
„ 24 frt,	13 „
„ 28 frt,	15 „
„ 34—40 frt,	20 „

Esőköpenyek féláron.

Himalaya-kendők féláron.

Himalaya kelmékből egyes ruhák féláron. — Beriner kendők féláron alul — Mesé barchettek, Kassának, diszek féláron.

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE cég

ajánlja

a költözködési idenyre

FÜGGÖNY és SZÖNYEG gyári raktárát.

Tapestrie szőnyegek 1 forint 60 krajczárért méterenként.

Jutte szőnyegek 20 krtól fejjebb. — Spárpa szőnyegek 60 krtól fejjebb.

Smyrna szőnyegek mindenféle nagyságban.

Velvet szőnyegek méterenként és egészben, különféle nagyságban.

Salon-, ebédlő-, fali- és ágyszőnyegek a legjobb minőségben.

Csipke- és Szövet-függönyök, Storok igen jutányos árban, óriási választékban kapható.

Tunis-függönyök, párja 3 frt 40 kr.

Egyszersmind ajánlja legkiválóbb újdonságait divatkeimekből, Confectionből, valamint

Püchök és diszekből.

Női-ruha készítő műtermében készülő ruhák minden időben megtekinthetők.

905. (13-x)